

Zápisnica zo zasadnutia Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

konaného dňa **21. októbra 2013** o 13.00 hod.
zasadacia miestnosť č. 117 Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Špitálska 4 v Bratislave

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Ospravedlnení:

Minister PSVR SR Ján Richter (zastúpený štátnym tajomníkom B.Ondrušom), Jozef Burian, Peter Báňas, Irena Belohorská, Monika Bosá (zast. K.Minarovičová), Albert Breier, Andrea Bučková, Andrea Chorvátová (zast. Š.Pufflerová), Dana Farkašová, Slávka Jánošíková (zast. P.Antalová), Zuzana Kiczková, Ingrid Kosová (zast. A.Mesochoritsová), Miloš Koterec (zast. P.Czirák), Božena Kováčová, Radovan Majerský (M.Nosál), Apolónia Sejková (zast. D.Karlovska) Martina Širhalová, Miroslava Hajduček Gardecká (zast. J.Štieberová), Stanislav Trnovec (zast. Tomáš Kováčik), Ondrej Varačka (zast. M.Gvozdjaková), Margita Vitálošová (zast. A.Textotorisová), Monika Vrábľová.

Program rokovania:

1. Otvorenie - overenie uznášaniaschopnosti a schválenie programu
2. Kontrola uznesení
3. Voľba zástupcu výboru vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania
4. Informácie o priebehu a záveroch zasadnutí Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
5. Návrh spôsobu spolupráce výboru pri príprave Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike
6. Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014-2019
7. Stanovisko Výboru k spochybňovaniu princípov rodovej rovnosti
8. Rôzne

Priebeh rokovania podľa bodov programu:

1. Otvorenie

Rokovanie Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „Výbor“) otvoril štátny tajomník Branislav Ondruš v zastúpení predsedu výboru, p. ministra Jána Richtera, a zároveň ospravedlnil jeho neúčast z dôvodu iných pracovných povinností. Štátny tajomník skontroloval uznášaniaschopnosť výboru a skonštatoval, že zo 60 členov/iek výboru je prítomných 45, teda výbor je uznášaniaschopný.

schopný. Výbor schválil návrh programu zasadnutia. Štátny tajomník vyzval prítomných o návrhy na doplnenie bodov rokovania programu.

Tajomníčka výboru informovala o prítomnosti novinára, reprezentanta denníka Verejnosc' a rádia Slobodný vysielac', ako zástupcu verejnosti (nemal novinársky preukaz) a o jeho požiadavke nahrávať zasadnutie. Nakoľko veľká časť prítomných nebola zo štátnej správy, vzťahovala sa na nich ochrana súkromia a bolo potrebné vyžiadať si na nahrávanie súhlas. Výbor väčšinou hlasov neodsúhlasil nahrávanie zasadnutia, za bolo len 7 zo zúčastnených členov a členiek. Zástupcovi verejnosti umožnené zúčastniť sa na zasadnutí bez nahrávania záznamu a tiež bola poskytnutá informácia, že zo zasadnutia sa robí oficiálny zvukový záznam, zápis z ktorého bude zverejnený na webovej stránke Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí.

2. Kontrola uznesení.

Vzhľadom na to, že zo zasadnutia Výboru 21. mája nevyplnuli žiadne plnenia uznesení, prešlo sa k bodu 3.

3. Voľba zástupcu výboru vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania.

Pani Jablonická-Zezulová zastupovala Výbor vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania za základe voľby Výborom na jeho zasadnutí 23.9.2011. Vzhľadom na nové zloženie Výboru bolo potrebné jej nomináciu znovu odsúhlasiť. Pán Tomáš Kováčik, poverený zastupovaním pána Stanislava Trnovca, predniesol nomináciu pána Trnovca na členstvo vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania. Pani Jablonická-Zezulová prezentovala svoj záujem a motiváciu v pokračovaní doterajšieho členstva. Výbor potvrdil verejnou voľbou nomináciu pani Jablonickej-Zezulovej. Zo 45 prítomných získala 37 hlasov. Druhý kandidát, pán Trnovec, získal podporu 3 prítomných.

4. Informácie o priebehu a záveroch zasadnutí Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „Rada“).

Informáciu podala tajomníčka Rady pani Barbara Ilková, ktorá informovala o priebehu rokovania a prijatých uzneseniach. Pani Ilková informovala, že Rada vzala na vedomie stanovisko Výboru pre práva lesieb, gejev, bisexuálnych, transrodových a intersexuálnych osôb k definíciám a interpretácii ľudských práv podľa Jogjakartských princípov o uplatňovaní medzinárodných ľudskoprávných predpisov na sexuálnu orientáciu a rodovú identitu. Ďalej informovala o záveroch z mimoriadneho zasadnutia Rady dňa 4.9.2013, konkrétne o procese univerzálneho periodického hodnotenia Rady OSN pre ľudské práva a o Situačná správa o ochrane ľudských práv v SR, ktorá bola v tejto súvislosti pripravená. Pani Ilková ďalej informovala o posunutí termínu Národnej stratégie ľudských práv (ďalej „Stratégia“) na rokovanie vlády SR na 30. jún 2014, o participatívnom procese, v rámci ktorého by sa mali na ministerstvách kreovať pracovné skupiny, ktoré budú kreovať jednotlivé kapitoly Stratégie. V rámci prípravy Stratégie budú organizované tematické workshopy, prvý, venujúci sa právam seniorov, by mal byť zorganizovaný koncom novembra 2013. Na záver svojho vystúpenia pani Ilková informovala o prerokovaní deviatej a desiatej periodickej správy Slovenskej republiky k Dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie a záveroch a odporúčaníach Výboru OSN pre odstránenie všetkých foriem rasovej diskriminácie.

5. Návrh spôsobu spolupráce výboru pri príprave Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike

Výbor v tomto bode prerokoval materiál predložený tajomníčkou Výboru a prijal uznesenie, ktorým schválil predloženú koncepciu postupu prípravy Stratégie. Tajomníčka výboru upriamila pozornosť na možnosť vedenia okrúhlych stolov najmä so zástupcami verejnosti, ktorí majú ostré výhrady voči Stratégií. Tento návrh vyvolal diskusiu, ktorej cieľom bolo objasniť charakter a fungovanie okrúhlych stolov. Zástupkyňa IVPR p. Porubánová objasnila cieľ okrúhlych stolov, ktorý by mal za úlohu vyjasňovanie terminológie, východísk s ktorými mnohé mimovládne organizácie nesúhlasia a zároveň by táto forma diskusie prispela k hľadaniu kompromisov. Pri hlasovaní za prijatie materiálu hlasovalo 41 prítomných a 4 sa zdržali hlasovania.

6. Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014 -2019

Pracovná skupina pre elimináciu násilia páchaného na ženách navrhla k materiálu podporné reprezentatívne stanovisko, v ktorom vyzdvihla fakt, že predložený návrh sa snaží zachovávať kontinuitu uplatňovania medzinárodných záväzkov v tejto oblasti, zároveň zdôrazňuje aby aj pri praktickom napĺňaní strategických opatrení boli dôkladne zohľadňované rodové východiská problematiky násilia páchaného na ženách. Pri schvaľovaní tohto návrhu členky výboru pani Raučinová a pani Ocilková vyjadrili nesúhlas k použitej terminológii rodovej rovnosti a žiadali o zmenu formulácie rodovo podmienené násilie na „násilie páchané na základe pohlavia“. Obe členky sa zhodli na tvrdení, že Výbor by sa nemal riadiť záväznými dokumentmi EÚ a OSN, ale mal by sa rozhodovať aj na základe vlastného uváženia.

Na základe návrhu pracovnej skupiny bolo uznesenie k tomuto bodu programu doplnené o odporúčania, aby MPSVR SR v rámci medzirezortného pripomienkového konania zaujalo odmietavé stanovisko pre všetky pripomienky, ktoré by spochybňovali ľudsko-právny rodový kontext problematiky násilia páchaného na ženách ako neakceptované a aby sa podnikli všetky možné kroky na urýchlenú ratifikáciu Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilia páchaného na ženách a domácejmu násiliu a boji proti nemu.

Uznesenie bolo prijaté formou zásadného stanoviska, pričom za jeho prijatie hlasovalo 42 zúčastnených, 2 zúčastnení sa zdržali hlasovania a 2 zúčastnení boli proti uzneseniu.

Menšinové stanovisko k návrhu *Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2014-2019*, predložené členkami Výboru p.Raučinovou a p.Ocilkovou v mene organizácií Katolícke hnutie žien Slovenska, Fórum kresťanských inštitúcií, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť:

„Návrh v podobe, ako bol predložený, je pre naše mimovládne organizácie neprijateľný. Sme proti násiliu na ženách bez toho, aby sa zavádzal do neho rodový kontext. Myslíme si, že je potrebné posilniť konkrétnu prácu s obeťami, budovať ochranné domy, zaviesť linky pomoci, posilniť objektívnosť vyšetrení a promptnosť súdnych procesov, venovať sa preventívnym programom. Násilie na žene definujeme ako „násilie, pretože je žena“ (podľa platných európskych dokumentov „because she is a woman“), nie podľa rodu. Podľa nášho názoru SR nie je právne zaviazaná používať kontroverzný termín „rod“, ale môže napriek tomu aktívne

pracovať v prospech posilnenia rovnosti šancí a spravodlivosti medzi mužmi a ženami. Hromadnú pripomienku k NAP- sme uverejnili na portáli právnych predpisov.“

7. Stanovisko výboru k spochybňovaniu princípov rodovej rovnosti

Vzhľadom k šíriacim sa útokom namierených proti rodovej rovnosti zaujal výbor stanovisko k spochybňovaniu týchto princípov. Stratégie na ochranu ľudských práv a presadzovanie rodovej rovnosti patria medzi legitímne politické ciele, ktoré by mala každá moderná demokratická krajina a členské štáty Európskej únie dosahovať. Pri diskusii väčšina členov a členiek vyjadrila súhlas s prijatím stanoviska a zdôraznili, že terminológia a koncepty verejnej politiky sa vyvíjajú a medzi tento vývin patrí aj terminológia. Termín „rodová rovnosť“ je využívaný na všetkých úrovniach Rady Európy a EÚ a nie je vhodné aby sa Slovenská republika od tejto terminológie dištancovala. Podporné postoje vyjadrili členky Výboru p. Pufflerová, Burajová, Holubová, Vránová. V diskusii boli vyjadrený návrh na úpravu niektorých formulácií, ktoré predložil p. Tinka a Výbor ho akceptoval.

Pani Raučinová a pani Ocilková vyjadrili nesúhlas s konceptom rodovej rovnosti a požadovali striktné vymedzenie pojmov na „rovnosť mužov a žien“; toto tvrdenie odôvodnili tým, že Výbor pre rodovú rovnosť sa má venovať len ženám a ich diskriminácií. Výbor by sa mal predovšetkým zaoberať skutočnou pomocou ženám a najmä matkám, aby zvládli svoju úlohu v rodine, a nie výchovou k ľudským právam homosexuálnych menšín.

Za prijatie stanoviska hlasovalo 37 prítomných, proti 3 a tak isto sa 3 zúčastnení zdržali hlasovania.

Menšinové stanovisko k spochybňovaniu rodovej rovnosti predložené členkami Výboru p. Raučinovou a p. Ocilkovou v mene organizácií Katolícke hnutie žien Slovenska, Fórum kresťanských inštitúcií, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť:

„Verejnosť, jednotlivci alebo skupiny majú legitímne právo vyjadriť svoj názor, spochybníť či mať výhrady k sociologickému konceptu rodovej rovnosti a k teórii rodu, ako aj k dokumentom prerokúvaným vo Výbore pre rodovú rovnosť. V tomto zmysle môže dochádzať k legitímnej polarizácii názorov, najmä ak ide o plány, programy, projekty či dokonca výchovu celej spoločnosti k spomínanému konceptu, ktorý je jedným z mnohých v pluralitnej spoločnosti. Koncept rodovej rovnosti vzhľadom na nie celkom vyhranenú pojmológiu či nejasné definovanie rodových stereotypov otvára pole možnosti zneužitia na ideologické ciele. Za legitímny politický cieľ tohto Výboru považujeme presadzovanie rovnosti príležitostí a spravodlivosť v prístupe k ženám a mužom pri zohľadnení materskej a otcovskej úlohy v rodine, ako je to zakotvené v *Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien* i v ďalších európskych dokumentoch, ku ktorým sa zaviazala SR, a v Ústave SR.“

8. Rôzne

Štátny tajomník informoval o žiadosti ministra spravodlivosti, v ktorej v zmysle uznesenia č. 78 Rady žiada Výbor o to, aby spoločne pripravili novelizáciu zákona č. 308/1993 Z. z. Národnej rady Slovenskej republiky o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva. Keďže termín pre zaslanie podkladov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky je 31. 10. 2013, štátny tajomník vyzval zúčastnených členov a členky na zaslanie svojich pripomienok a podnetov riaditeľke Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí do 29. 10. 2013. Pani Pufflerová predniesla Výboru uznesenie týkajúce sa

Slovenského národného strediska pre ľudské práva a navrhla uznesenie posunúť Rade ako stanovisko a kreovať medzirezortnú pracovnú skupinu, ktorá by sa novelou zaoberala. Pán Kováčik a ďalší prítomní vyjadrili návrhy na úpravu niektorých formulácií, ktoré Výbor akceptoval. Zástupkyňa SNSLP sa ohradila voči návrhu uznesenia a pripomenula, že Stredisko je nezávislou inštitúciou. Uznesenie bolo preformulované tak, aby napĺňalo túto požiadavku.

Uznesenie bolo prijaté, za jeho prijatie hlasovalo 36 zúčastnených, 8 zúčastnení sa zdržali hlasovania a 3 zúčastnení boli proti uzneseniu.

Podpredsedníčka Výboru A.Mesochoritsová sa vyjadrila k činnosti Výboru a k diskusiám, ktoré sa stále vedú na pôde Výboru k základným východiskám. Chýba dostatočný časový rámec pre prácu k zlepšeniu postavenia žien, pretože Výbor sa neustále vracia k potrebe vysvetľovať základnú terminológiu, ktorá vychádza z medzinárodne záväzných a uznávaných dokumentov a je zakotvená aj v štatúte Výboru a ktorú by členovia a členky výboru ako experti a expertky mali ovládať. V tejto súvislosti oslovila pani Raučinovú, aby ako členka Výboru zvážila, akým spôsobom sa vyjadruje ku konceptu rodovej rovnosti v médiách alebo v prípade, ak má zásadné výhrady k základným konceptom rodovej rovnosti, ktoré sú definované v dokumentoch ustanovujúcich Výbor, aby zvážila svoje členstvo vo Výbore. Pani Raučinová uviedla, že existujú širšie súvislosti a že aj vo Výbore existuje skupina ľudí, ktorá nesúhlasí s teóriou rodovej rovnosti a termínom „rodovosť“ a uvítala by dialóg na túto tému. Podpredsedníčka Výboru navrhla členom a členkám Výboru realizáciu odborného workshopu o Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, na ktorom by sa vysvetlila terminológia, jej vývoj a prediskutovali by sa prípadné otázky a pripomienky.

Podpredsedníčka Výboru uzavrela zasadnutie Výboru a otvorila voľnú diskusiu.

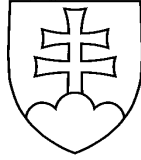
Zapísala: tajomníčka výboru O. Pietruchová dátum 16. 11. 2013

Overila: podpredsedníčka výboru A. Mesochoritsová dátum 18. 11. 2013

členka výboru Jana Zezulová dátum 18. 11. 2013

Schválil: predseda Výboru pre rodovú rovnosť, minister práce, sociálnych vecí a rodiny J.Richter

 dátum 2. 1. 2014

UZNESENIE VÝBORU PRE RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 41

z 21. októbra 2013

k voľbe zástupcu Výboru pre rodovú rovnosť vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania

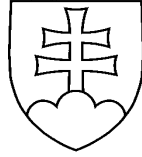
číslo materiálu: 20052/2013-M_SSV

predkladateľ: predseda Výboru pre rodovú rovnosť

Výbor pre rodovú rovnosť

A. schvaľuje

- A.1. Janu Zezulovú ako zástupkyňu Výboru pre rodovú rovnosť vo Výbore pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania

UZNESENIE
Výboru pre rodovú rovnosť

č. 42
z 21. októbra 2013

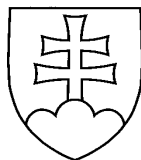
**k návrhu spôsobu spolupráce Výboru pre rodovú rovnosť pri príprave
Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike**

číslo: 20052/2013-M_SSV
predkladateľ: predseda Výboru pre rodovú rovnosť

Výbor pre rodovú rovnosť

A. schvaľuje

- A.1 návrh spôsobu spolupráce Výboru pre rodovú rovnosť pri príprave Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike

UZNESENIE VÝBORU PRE RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 43

z 21. októbra 2013

k návrhu Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014-2019

číslo materiálu: 20052/2013-M_SSV

predkladateľ: predseda Výboru pre rodovú rovnosť

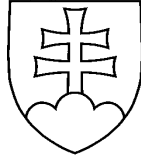
Výbor pre rodovú rovnosť

A. schvaľuje

- A.1. návrh Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014-2019

B. odporúča

- B.1. Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť schváliť návrh Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2014-2019
- B.2. MPSVR SR, aby všetky pripomienky, ktoré spochybňujú ľudsko-právny rodový kontext problematiky násilia páchaného na ženách odmietol ako neakceptované a prispel tak k riadnej implementácii ľudských práv žien do praxe;
- B.3. Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, aby podnikli všetky kroky na urýchlenú ratifikáciu Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a boji proti nemu;

UZNESENIE VÝBORU PRE RODOVÚ ROVNOSŤ

č.44

z 21. októbra 2013

k Stanovisku Výboru pre rodovú rovnosť k spochybňovaniu princípov rodovej rovnosti

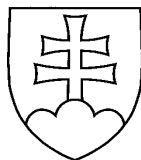
číslo materiálu: 20052/2013-M_SSV

predkladateľ: predseda Výboru pre rodovú rovnosť

Výbor pre rodovú rovnosť

A. schvaľuje

- A.1. Stanovisko Výboru pre rodovú rovnosť k spochybňovaniu princípov rodovej rovnosti

UZNESENIE VÝBORU PRE RODOVÚ ROVNOSŤ

č. 45

z 21. októbra 2013

k Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva (SNSLP)

číslo materiálu:

predkladateľ: členka výboru Š.Pufflerová

Výbor pre rodovú rovnosť

A. navrhuje Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť a Vláde SR, aby

- aby sa neodkladne zaoberali dlhodobou alarmujúcou situáciou zlyhávania SNSLP ako nezávislej inštitúcie podpory a ochrany ľudských práv v SR;
- aby počas prípravy celoštátnej stratégie ochrany a podpory ĽP v SR akcelerovali prípravu novely zákona o SNSLP, a aby samotnej príprave zákona o SNSLP predchádzala hĺbková odborná a tiež verejná diskusia využívajúc a) analytické podklady, vypracované na ÚV SR v roku 2011, b) odborný podklad k tvorbe celoštátnej stratégie ochrany a podpory ĽP v SR z 15. júla 2013, c) vnútroštátne odborné kapacity a d) medzinárodné konzultatívne orgány na posúdenie optimálneho variantu zákona;
- aby vláda preskúmala možnosti uskutočniť núdzovú personálnu výmenu vo vedení SNSLP, ktorá bude zárukou kvalitnej dočasnej zverenej správy a kooperácie pri následnej rekonštrukcii SNSLP.